

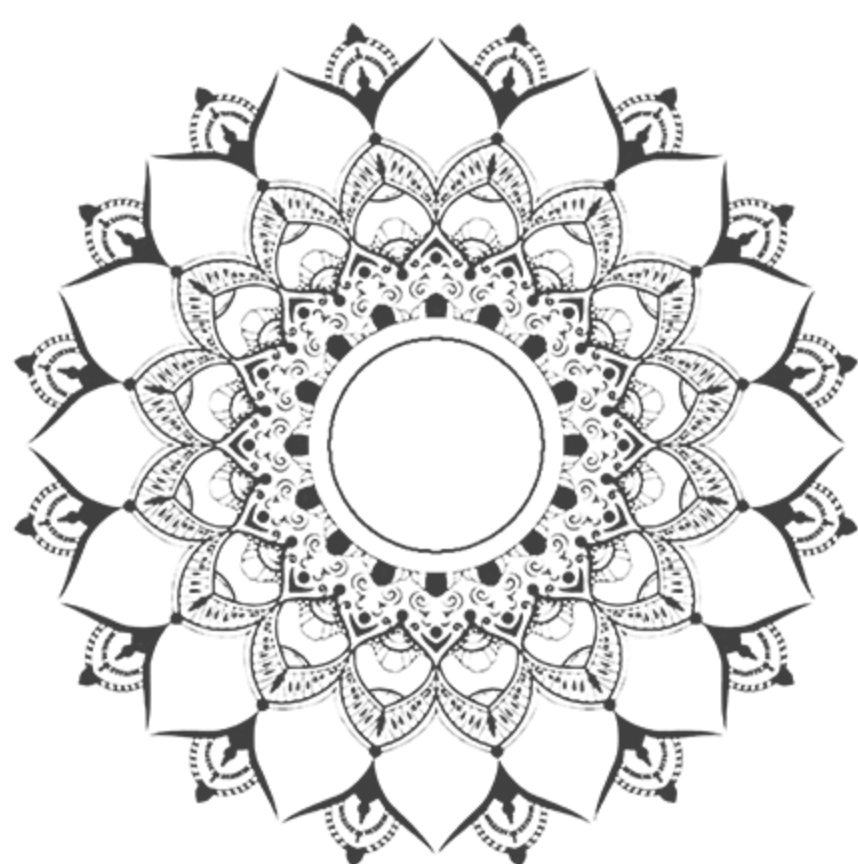
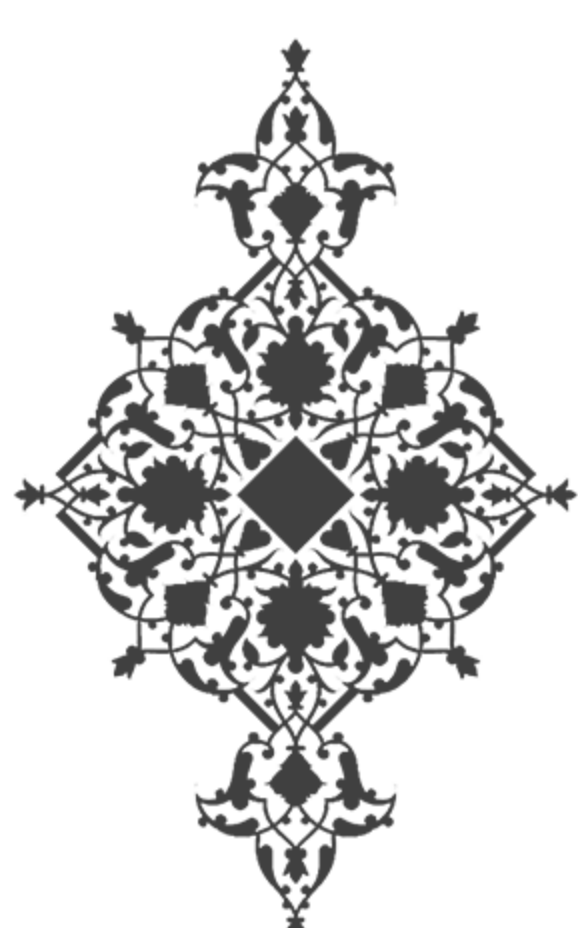
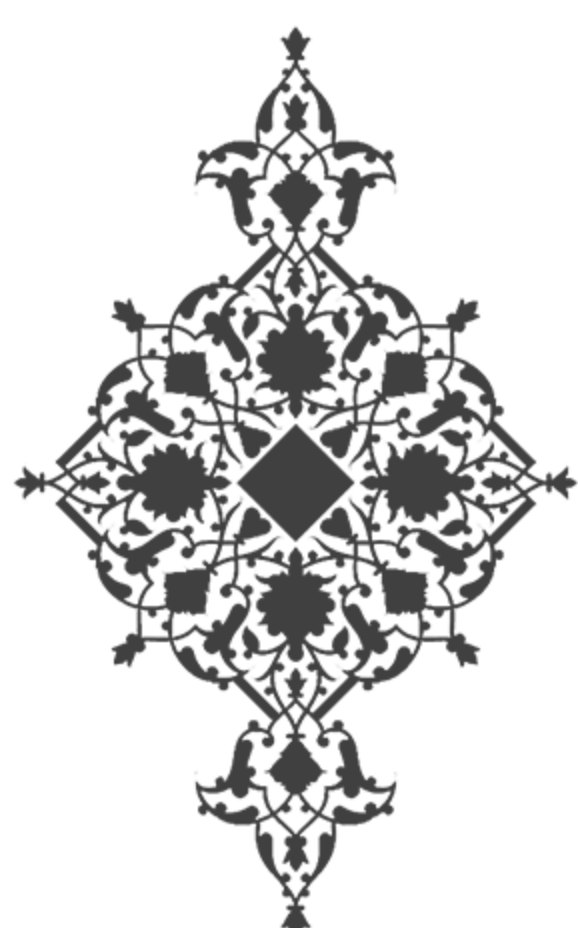
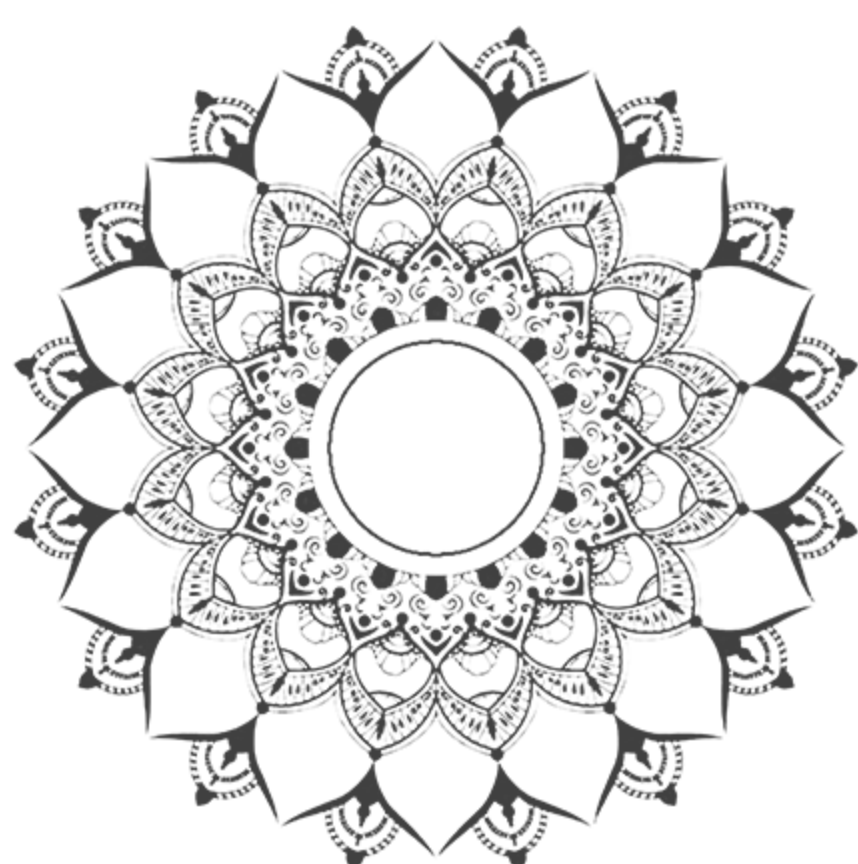
نشریہ صراط / چاپ اول / سال چہار دہم
گاہنامہ سیاسی، فرهنگی، اجتماعی
خرداد ۱۴۰۴

صراط

سال چہار دہم
چاپ ۱

لَقَدْ كُنَّا أُمَمًا نَافِيًا جَانِبًا آلِ إِمَامٍ أُنْجَمِي
السيد النجاشي دام ظلہ





سخن سر دیر

هر سال، خرداد که می‌رسد، سایه نام امام خمینی (ره) دوباره بر حافظه جمعی ما می‌افتد؛ نه به‌عنوان یک خاطره تاریخی، بلکه به‌عنوان پرسشی زنده: با اندیشه‌های او چه کرده ایم؟ نسل جوان، دیگر با تصاویر انقلابی دهه ۶۰ ارتباط مستقیم ندارد، اما پرسش‌هایش همان است: عدالت، استقلال، آزادی. وصیت نامه امام هنوز هم پاسخی دارد برای دغدغه‌های امروز. اگر نسل دیروز راه را گشود، امروز نوبت ماست که آن را ادامه دهیم. نه از سر تکرار، بلکه از سر فهم. انقلاب زنده است اگر فهمیده شود.

محیا پور ابراهیم

وصیت‌نامه سیاسی امام خمینی (ره): نقشه راه هوشیاری و استقلال

وصیت‌نامه سیاسی-الهی امام خمینی، صرفاً یک متن پایانی نیست؛ سندی بنیادین برای استمرار مسیر انقلاب اسلامی است. در این متن، حفظ استقلال و منافع کشور به‌عنوان اولویت اصلی نظام جمهوری اسلامی معرفی شده و مسئولان کشور موظف به صیانت از آن دانسته شده‌اند. بی‌توجهی به این اصل، دروازه‌ای برای نفوذ و سلطه بیگانگان خواهد بود.

در عرصه فرهنگی، تبلیغ حق و مبارزه با باطل از وظایف نهادهایی چون وزارت ارشاد شمرده شده است؛ چرا که مسیر انقلاب بدون آگاهی بخشی و دفاع از ارزش‌ها، به انحراف کشیده می‌شود. نقش فرهنگ در حفظ هویت و پیشگیری از غربزدگی، به‌روشنی در این بخش از وصیت نامه به چشم می‌خورد.

انقلاب اسلامی در این وصیت‌نامه، نه‌تنها رویدادی سیاسی، بلکه نقطه عطفی تاریخی معرفی شده است. دفاع از این انقلاب، مسئولیتی همگانی است و نسل جوان به‌ویژه دانشجویان، باید خود را وارث این مسیر بدانند.

در نهایت، مسئولیت سیاست خارجی کشور نیز به عنوان ابزاری مهم برای حفظ استقلال و منافع ملی شناخته شده است. دیپلماسی در این نگاه، نه ابزار سازش، بلکه میدان دفاع از عزت ملت است.

وصیت‌نامه امام خمینی، برای دانشجوی امروز یک متن مطالعاتی نیست؛ زنگ بیدارباشی است برای ایستادن، فکر کردن و ساختن. باید هوشیار بود، چون تاریخ به نسل بی‌تفاوت رحم نمی‌کند...



مریم احمدپور

در واقع اگر در جامعه‌ای زن متعالی شود آن جامعه نیز متعالی خواهد شد به همین سبب است که گفته می‌شود زنان تمدن ساز هستند چرا که زنان مریبان جامعه هستند.

در دیدگاه امام اشرف کارها در عالم مادر بودن و تربیت اولاد است علت هم این است که همه منافع کشور از دامن مادران تامین می‌شود.

البته این دیدگاه در مقابل "زن در اجتماع" نیست، زنان نیز همانند مردان مکلفند در امور اجتماعی جامعه حضور داشته باشند البته حضور در امور اجتماعی به معنای خاص شاغل بودن زن به جهت در آمد زایی نیست، زنان مکلف به حضور در فعالیت های اجتماعی اند اما مکلف به شاغل بودن در جهت رفع نیاز های مالی خانواده نه!

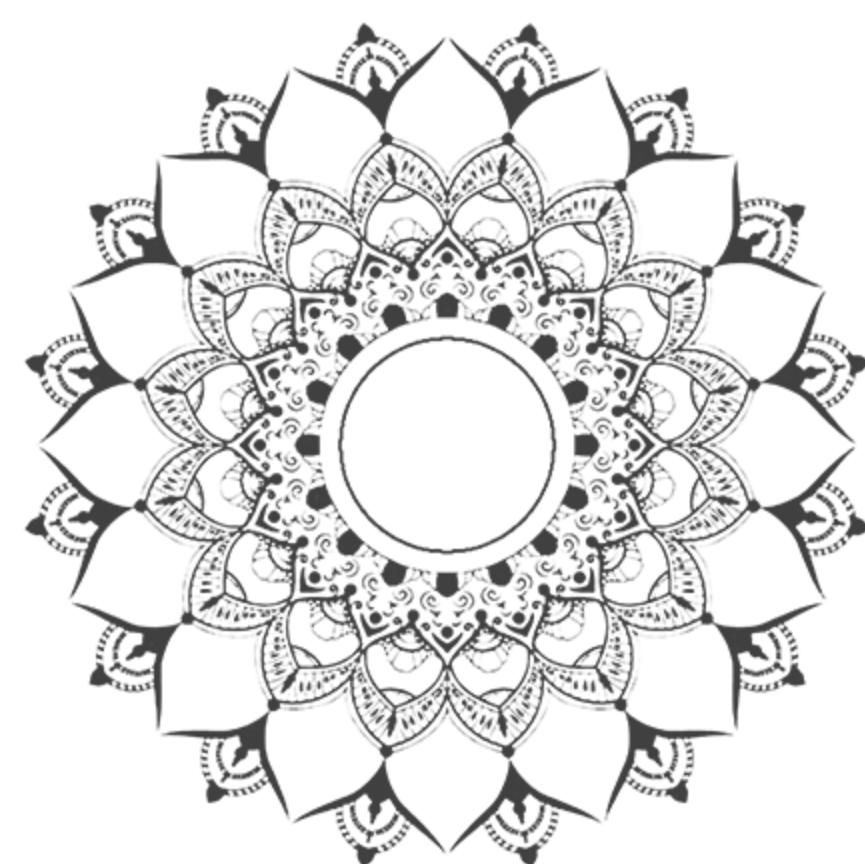
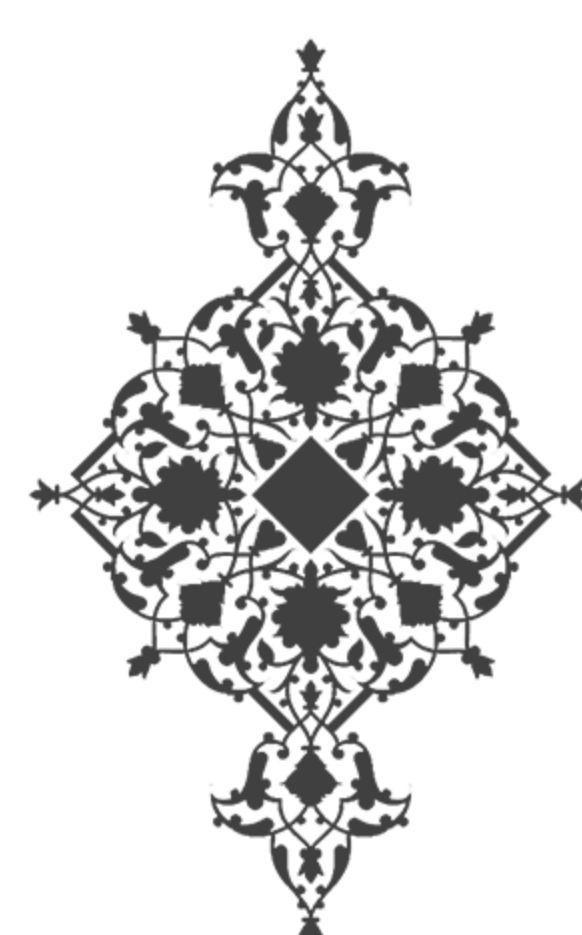
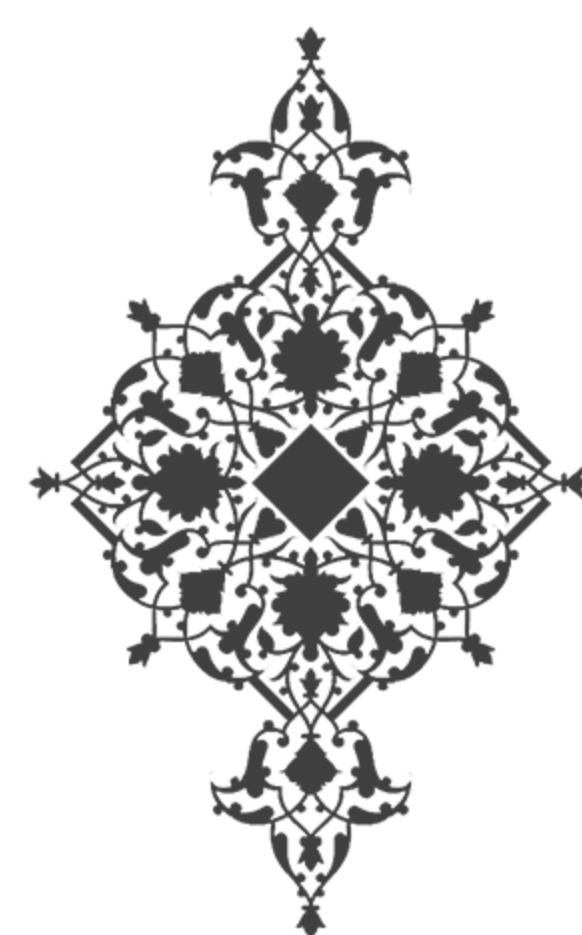
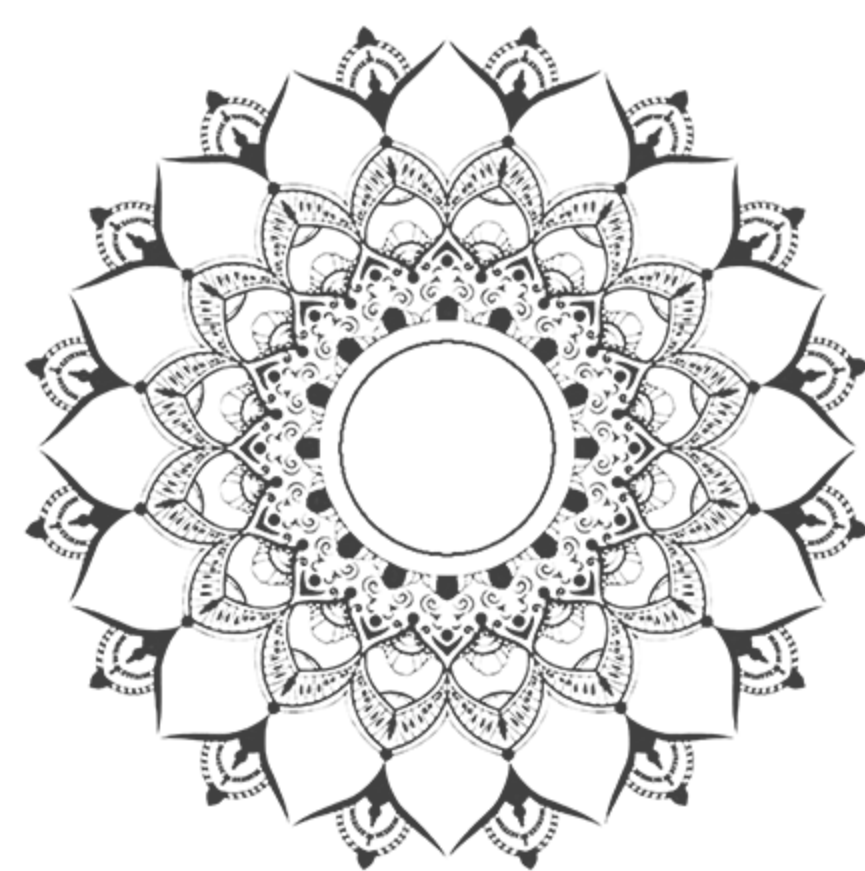
امام(ره) در سال ۱۳۵۸ در پیامی به ملت ایران درباره‌ی مقام و منزلت حقیقی زن میفرمایند: "ما نهضت خودمان را مرهون زن ها می‌دانیم. مردها به تبع زن ها در خیابان ها می‌ریختند. تشویق می‌کردند زن ها مردان را. خودشان در صف جلو بودند. زن یک همچو موجودی است که می‌تواند یک قدرت شیطانی را بشکند" و در جایی دیگر میفرمایند "در نهضتی که ملت ما آغاز کردند همه تان ملاحظه کردید که زن ها پیش قدم بودند. بلکه فعالیت زن ها در این باب ارزشش بیشتر از فعالیت مردها بود"

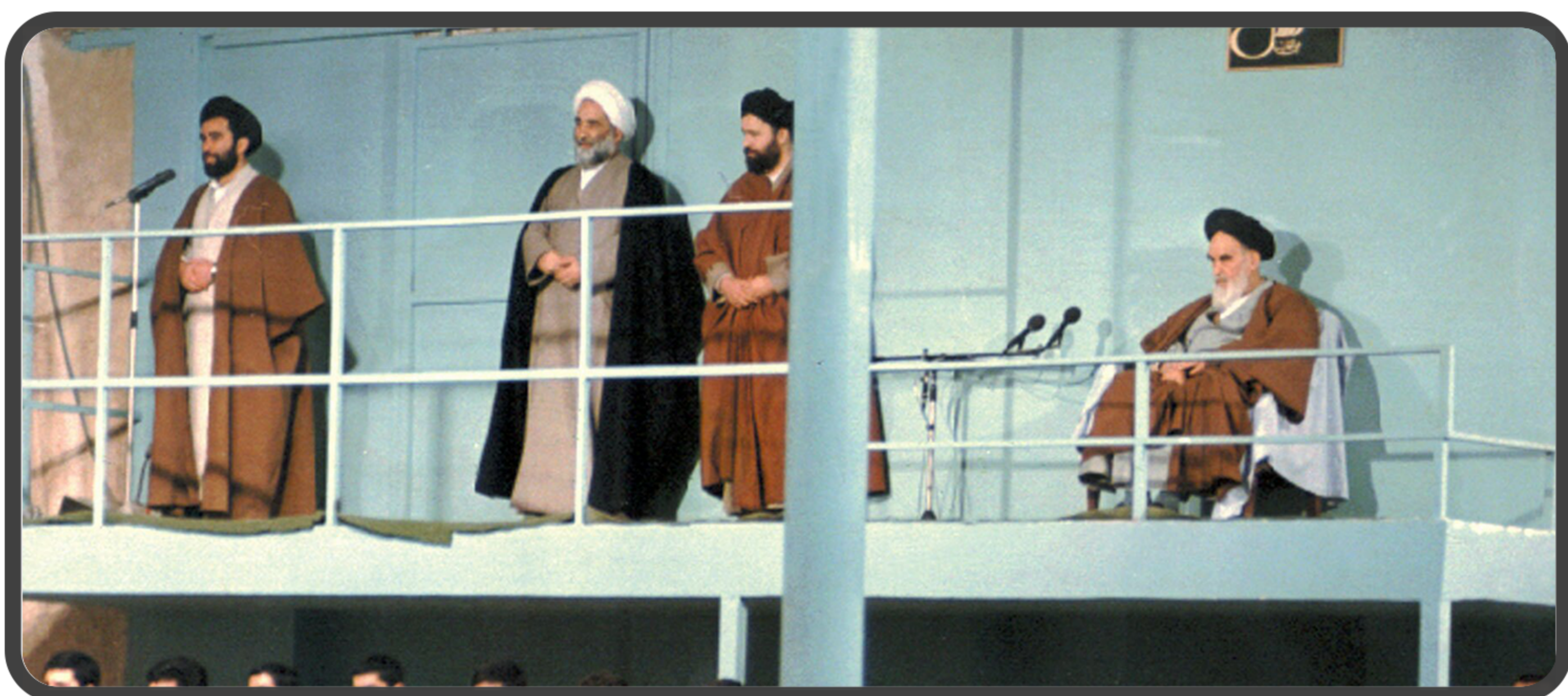
در دیدگاه امام زن نه زندانی و محدود به خانه است و نه تارک امور خانه و خانواده و نه ترکیبی از الگوی شرقی و غربی، امام(ره) الگوی سومی برای زنان علم کرد، الگویی که باید تبیین شود و به گفتمان تبدیل شود چرا که تمدن ساز است و اگر متعالی شود موانع ظهور ولی عصر(روحی و ارواحنا فداه) از میان برداشته خواهد شد.

با وقوع انقلاب اسلامی و با کنار گذاشتن تمام الگوهای غربی و شرقی انقلاب دیگری نیز حول مسئله‌ی زنان رخ داد، همانگونه که انقلاب سبب احیای دین مبین اسلام شد موجب احیای جایگاه اصلی زن و نگاهی درست و ارزشمند نسبت به جایگاه زنان نیز گردید و به تمام الگوهای غربی و شرقی که هر کدام به نوعی استعدادها و ظرفیت های وجودی زن را نادیده گرفته و از وجود زن استفاده سو می‌کردند نه بزرگی گفته شد، غربی که با برچسب برابری حقوق زن و مرد زنان را به بهانه‌ی حضورشان در اجتماع به میادینی کشاند که زن را از جنسیتش عبور داده و به آنان القا کرد که ارزشمند بودن به معنای همانند مردان عمل کردن و همانند مردان زیستن است، نگاه زنانه را از زنها ربود زنان قرارگاه خانه و خانواده را ترک کرده و آنان را ناچار به مردانه زیستن یا به حراج گذاشتن خصلت های زنانه‌شان در جهت بهره برداری های نادرست کرد در مقابل الگوی زن شرقی نیز زن را صرفا محدود به خانه و حفظ خانه میدید گویی که زن آفریده شده که تامین کننده مسائل درون خانه باشد و هیچ شایستگی برای زن در جامعه قائل نبود و در مقابل برای مردان نیز هیچ مسئولیتی بغیر از تامین مالی خانواده در خانه تعریف نشده بود.

اما در مکتب امام زن چیزی فراتر از آنچه که در جامعه آن روزها رواج داشت بود، امام حضرت زهرا را الگوی تمام زنان دانسته و زن را مبدا همه‌ی خیرات و نهضت را مرهون زنان میدانستند.

امام(ره) سعادت و شقاوت کشورها را بسته به زنان آن کشور می‌دانستند در تبیین چرایی این دیدگاه باید گفت که زنان به سبب استعداد های ذاتی و شریان های عاطفی قدرتمندشان توانایی انتقال هر آنچه در درونشان می‌روید به خانواده و جامعه را دارا می‌باشند.





حامد اکبرزاده

امام، چراغ راه، نمایان کننده مسیری که به فردا ختم میشود، راهبری که جلوتر از همه پستی و بلندی را به جان میخورد و ناهمواری ها را پیش از هر کسی میچشد؛

در هر زمان و هر مکانی تمامی انسان ها به روشنگر راه و مسیر اجتماعی نیاز دارند کسی که به علم فردا و مسیر آگاه باشد و مزه های تلخی روزگار و هدایت توده عظیم را چشیده باشد و بداند که در هر موقعیت و جایگاهی چه اقدامی نیاز به انجام میباشد.

همه انسان ها تقریباً هر موقعیتی در زندگی را برای اولین بار تجربه میکنند و نحوه مواجهه و ابراز تصمیم در کوتاه ترین زمان ممکن برای هر کدام متفاوت است و محدود انسان های هستند که طیف تصمیمات درست و بجایی بگیرند و علاوه بر خود مسئولیت رهبری دیگران را نیز بر عهده داشته باشند و بتوانند دقیق ترین و مقبول ترین تصمیم را برای هدایت اجتماع برگزینند.

امام خمینی (ره) نیز در زمان خود مبارزات و مبادرت های فراوانی خرج کردند تا حق را روی کار بیاورند و مردم سالاری را آمیخته با دین الهی بر روی کرسی بنشانند؛ کسی که زاده سال ۱۲۰۰، ۸۱ شمسی در خمین بوده و تحصیلات دینی در قم داشتند که این آشنایی و تسلط کامل ایشان به امور دینی و سیره های ائمه اطهار (ع) به امور اجتماعی را نشان میداد، و به عنوان یکی از مراجع تقلید سرشناس توانایی تصمیم گیری در ابعاد سیاسی دینی و اجتماعی اسلامی را دارا بودند.

از نظر ایدئولوژیکی ایشان اسلام گرای شیعی بودند و علاوه بر عرفان و سیاست در فقه و اخلاق و فلسفه نیز متبحر بودند و آثاری چون تحریر الوسيله دیوان امام را بر جای گذاشته اند.

از نظر فلسفی و عرفانی، امام خمینی (ره) به مکتب صدرایی علاقه داشت و آثار متعددی در زمینه عرفان نظری و عملی نگاشتند. ایشان در کتاب هایی مانند مصباح الهدایه و شرح چهل حدیث به مباحث اخلاقی و عرفانی پرداخته اند.

روحیه حق طلبی و مبارزه با باطل برای شکوفایی حق از صفات رهبری صحیح و هدایت صحیح ایشان بود؛

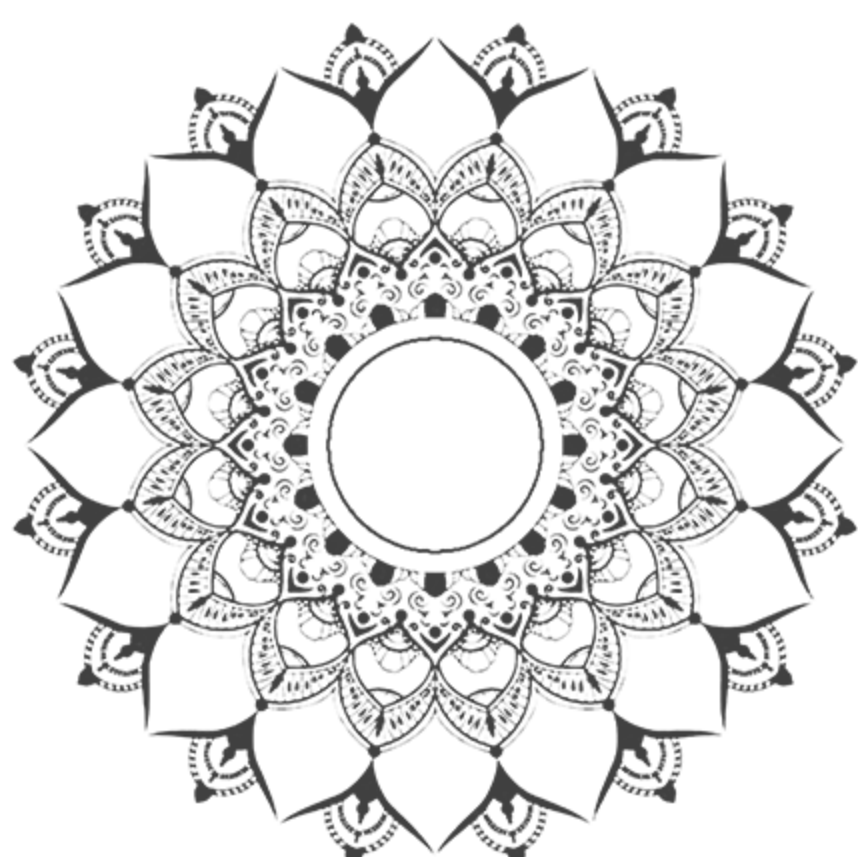
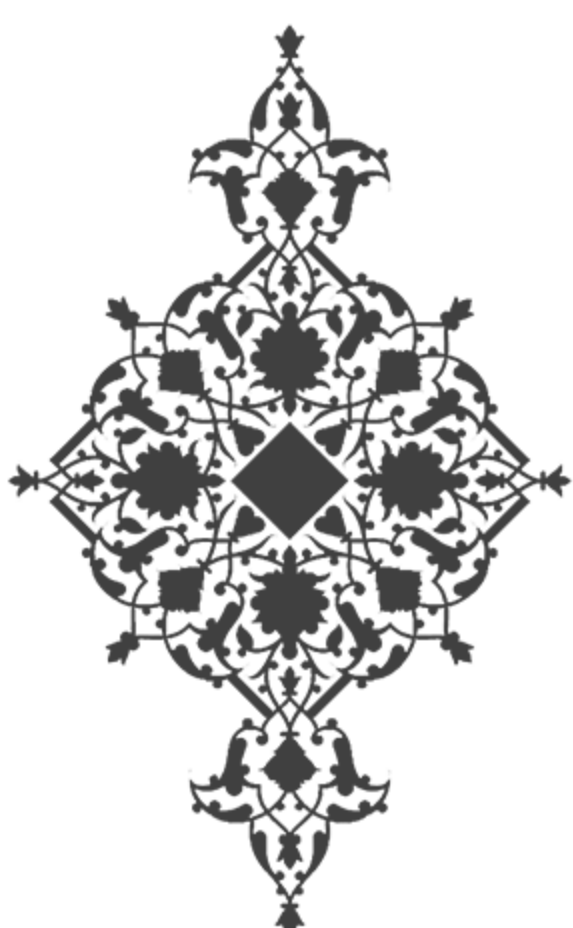
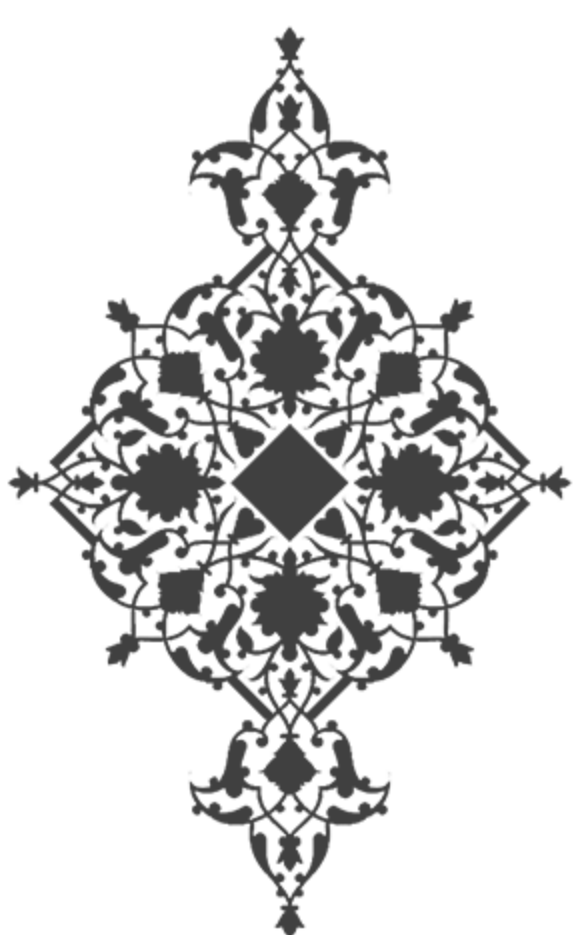
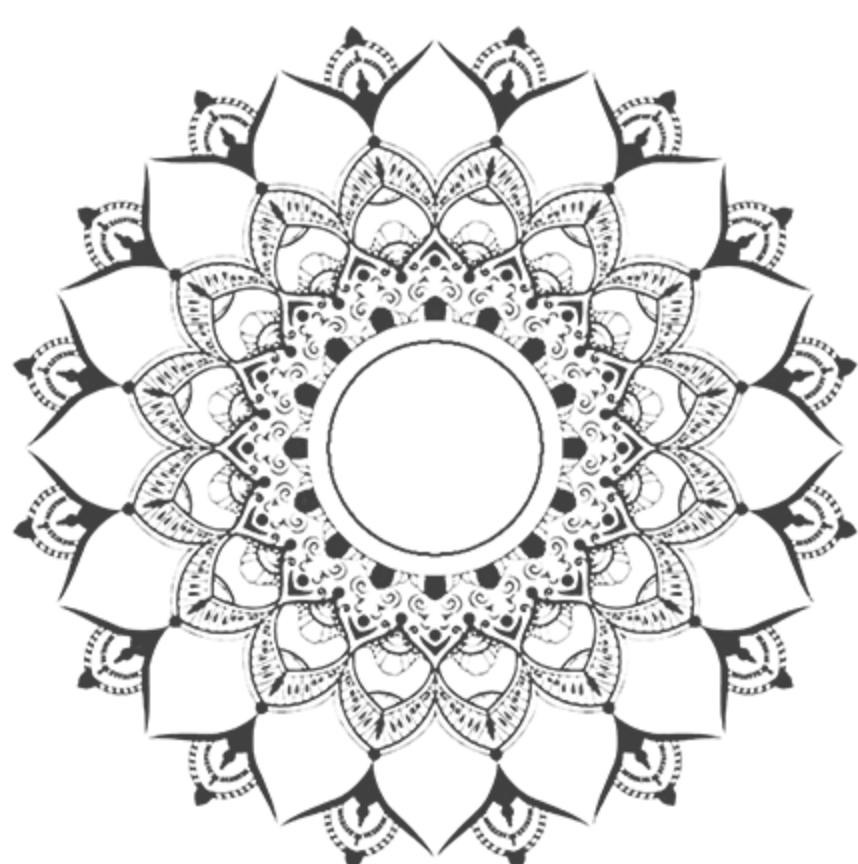
امام خمینی (ره) با تفکر و ایدئولوژی ولایت فقیه در برابر پهلوی علم سر دادند و توده مردم را که روحیه حق طلبی داشتند رهبری نمودند تا برخی فضای خفقان آن زمان را به مسیر درست هدایت کنند، همچنین امام خمینی (ره) اثرات و نگاه های تازه ای به جنبش ها و انقلاب های آزادی بخش در گوشه گوشه جهان گذاشتند و ابعاد حق گزینی را برای مردم آگاه روشن و پدیدار نمودند.

پس از پیروزی انقلاب که با مبادرات و روشن بینی های امام خمینی (ره) و یکپارچگی مردم صورت گرفت، ایشان به عنوان رهبر جمهوری اسلامی ایران سختی های بسیاری را متحمل شدند و با حمله رژیم بعثی عراق و اداره نظام نوپای جمهوری اسلامی دورانیشی و رهبری به تمام معنای خود را در میدان نمایان کردند.

ایشان نقش مهمی در تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ایفا کردند و بر استقلال، آزادی و عدالت اجتماعی تأکید داشتند.

پس از مبارزات و امید بخشی ایشان به مردم و رزمندگان در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران که اداره نظام تغییر یافته و تازه تاسیس بسیار سخت بود اما ایشان با دورنگری مسائل را به نحوه احسن راهبری کردند،

سرانجام در ۱۳ خرداد ماه سال ۱۳۶۸ در تهران به علت ایست قلبی ایشان، نور سایه بلند ایشان که در برابر نامالایمات بیرونی و درونی ایستادگی کرده بود از میان ما رخت بر بست و رحلتی جانگدازی را بر جای گذاشت و روز ۱۴ خرداد ماه نیز سالگرد رحلت نورانی ایشان میباشد و هر ساله مردم برای سالگرد این بزرگ مرد یاد آور ایستادگی های ایشان بر مزار گلباران ایشان به سوگ مینشینند.



فائزه عبدی

دانشگاه، چشمه فرهنگی جامعه:

طبق فرمایشات امام، فرهنگ تقلیدی بیگانه که جوانب مختلف زندگی ملت‌ها، علی‌الخصوص جوامع اسلامی را دربر گرفته، تا زمانی که فرهیختگان جامعه غرب‌زده یا شرق‌زده عمل کنند و این تفکر القا شود که پذیرش فرهنگ غربی به منزله‌ی روشنفکری و پیشرفت است، این وضعیت ادامه‌دار خواهد بود؛ و آداب و رسوم بیگانه بدون توجه به باطن و تبدل آنها خوراک فرهنگی جامعه ما خواهند شد. وابستگی فرهنگی، زمانی خطرناک تر می‌شود که انسان‌ها آزادند اما در چهارچوب فکری الگوهای بیگانه می‌اندیشند و تصمیم می‌گیرند.

شروع نقشه‌ی غرب‌زدگی را از دانشگاه قرار دادند، چراکه مردم معمولاً دنباله‌رو مسیر فکری نخبگان جامعه خویش هستند؛ وقتی دانشگاه، منحرف شود، کنش اجتماعی، عقیده و حس مسئولیت در قبال منافع ملی و جمعی در جامعه بین مردم تضعیف می‌شود. در نهایت، این الگوی بیگانه به مرور بر همه‌ی جامعه حاکم می‌شود.

این جمله‌ی امام که می‌گویند: نجات دانشگاه، نجات کشور است. دقیقاً نشان‌دهنده این است که دانشگاه قلب تپنده‌ی فکر و فرهنگ یک ملت است.

محمد مهدی مهدی پور

«آموزش و پرورش؛ سنگر تمدن‌سازی یا قربانی فراموشی؟»

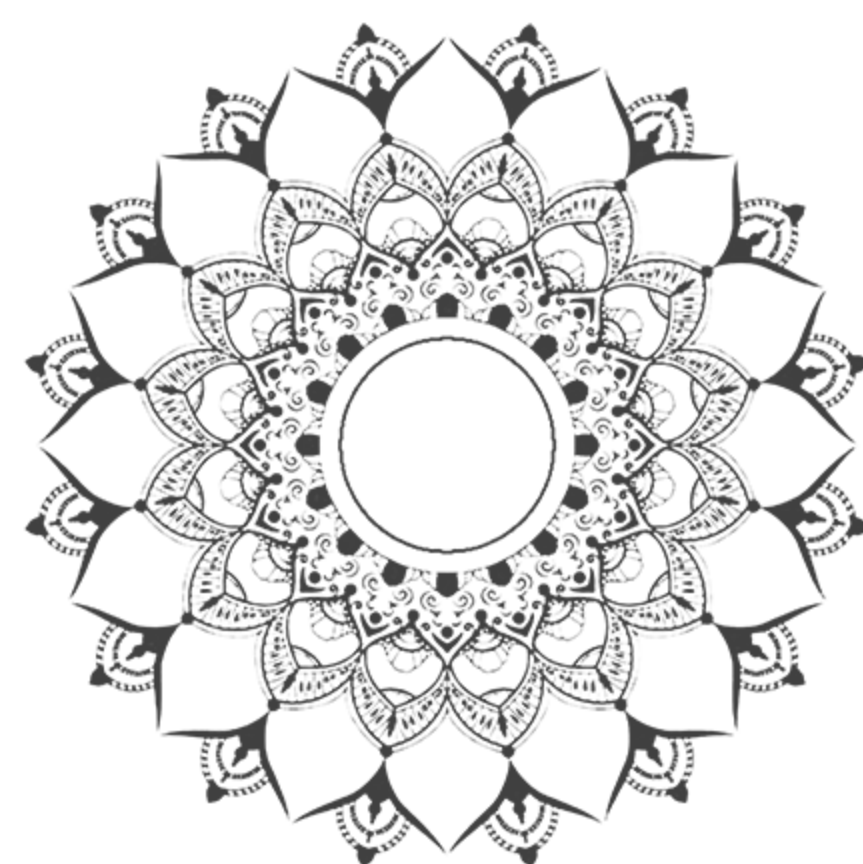
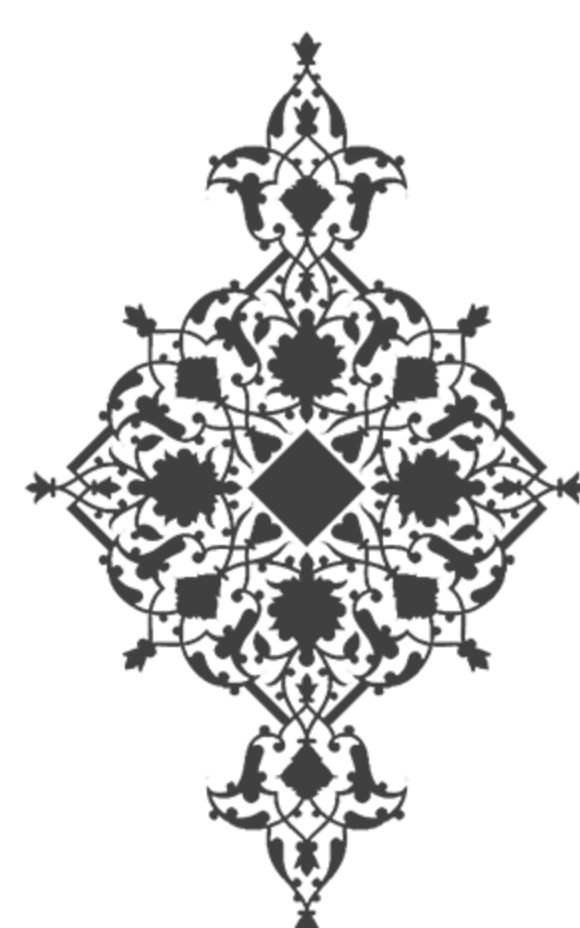
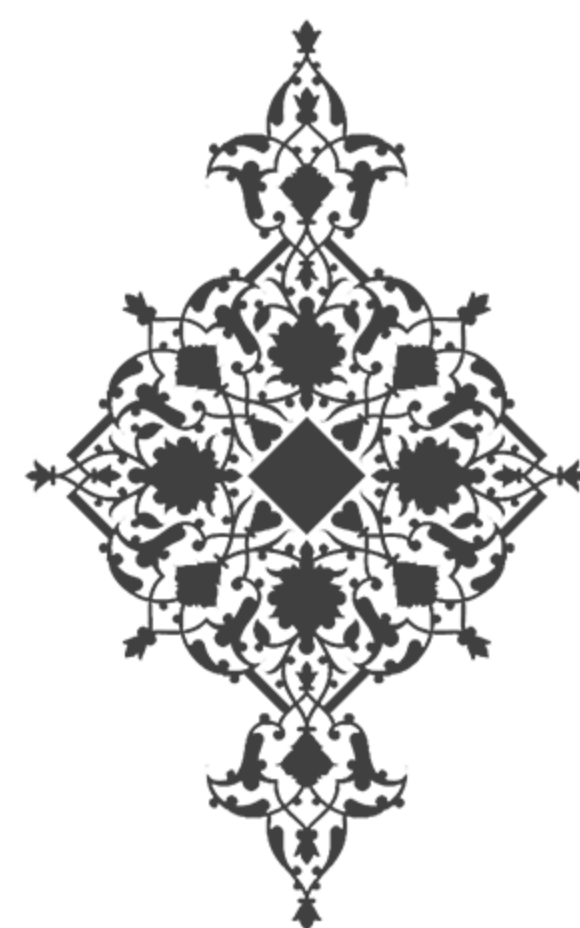
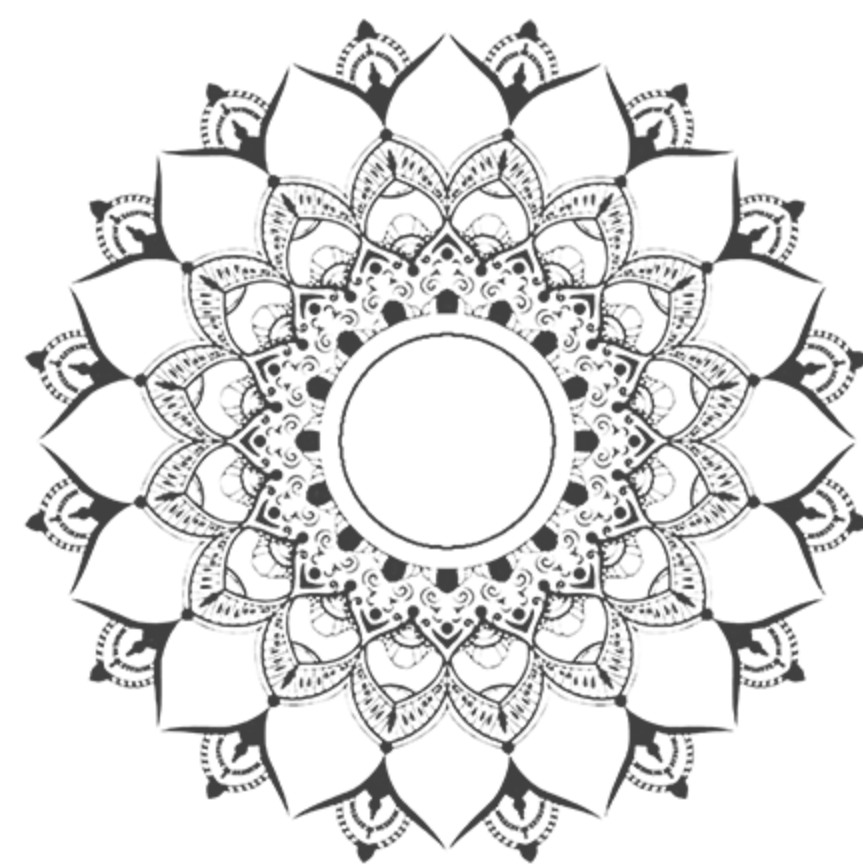
چهار دهه از رحلت بنیان‌گذار جمهوری اسلامی می‌گذرد؛ مردی که نگاهش فراتر از ساختارهای سیاسی، به ریشه‌های فرهنگی جامعه دوخته بود. در وصیت‌نامه‌ی تاریخی‌اش، جمله‌ای هست که همچنان مثل زنگ بیدارباشی در گوش زمان طنین می‌افکند: «تعلیم و تربیت، انسان ساز است؛ و انسان، جامعه‌ساز».

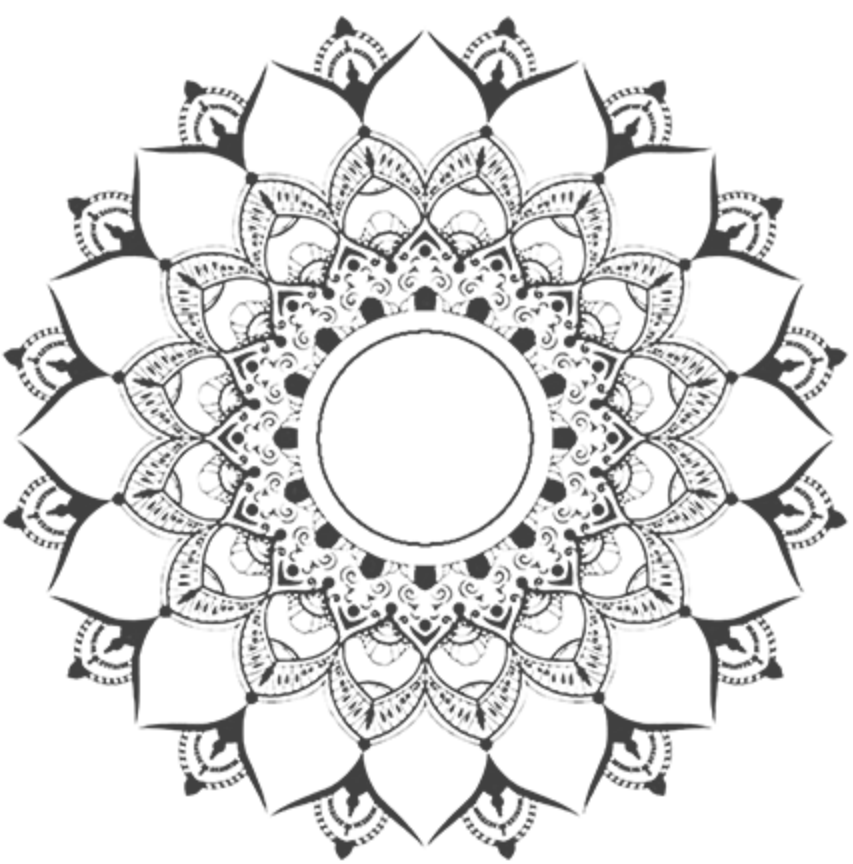
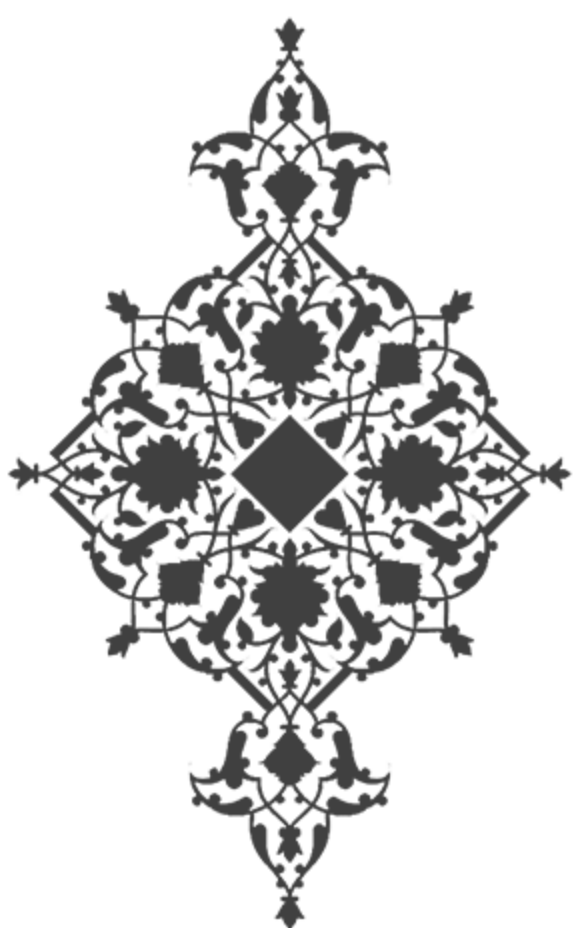
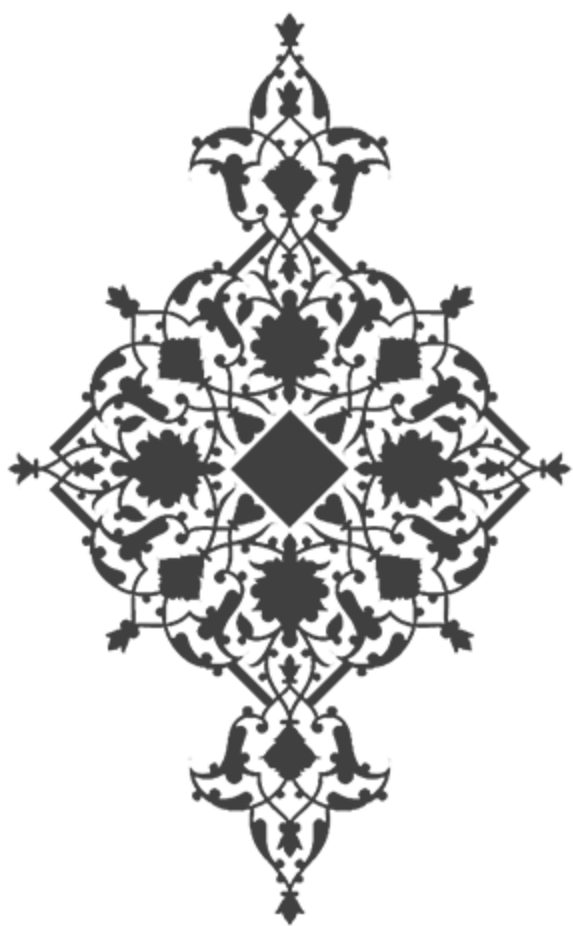
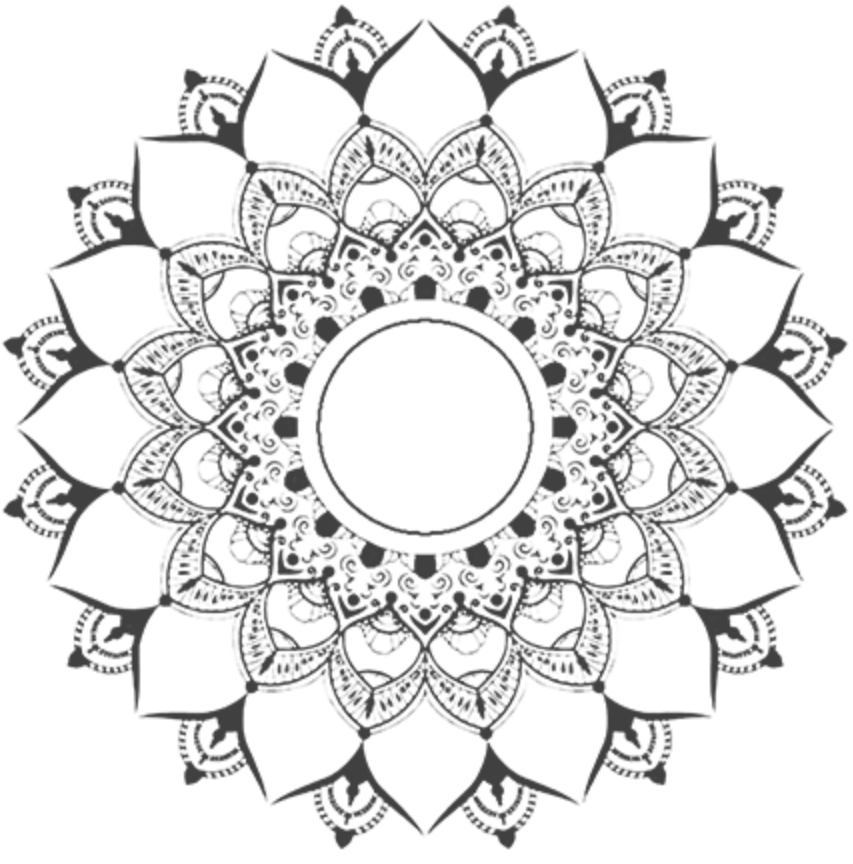
امام خمینی با نگاهی ژرف به نقش آموزش و پرورش، آن را تنها نهادی برای انتقال دانش نمی‌دید، بلکه سنگر اصلی ساخت انسان‌هایی آگاه، مسئول و مستقل می‌دانست. در همان وصیت‌نامه، با هشدار نسبت به نفوذ فرهنگ بیگانه در سیستم آموزشی، خطر غرب‌زدگی و تحقیر هویت ملی و دینی را یادآور می‌شود. گویی دغدغه‌ای داشت که امروز با شدت بیشتری گریبان ما را گرفته است: مدارس، به جای پرورش روح جست‌وجوگر و خلاق، کارخانه‌های حافظه‌سازی شده‌اند.

در این سند تاریخی، از «معلم» با عنوان سنگربان استقلال فکری و اخلاقی یاد می‌شود؛ نه صرفاً ناقل محفوظات. اگر به همین یک نگاه وفادار می‌ماندیم، امروز شاید آموزش و پرورش ما نه با بحران ترک تحصیل و افت کیفیت، بلکه با چالش رشد سریع استعدادها روبه‌رو بود.

حالا که سخن از «تحول بنیادین در آموزش و پرورش» نقل محافل است، آیا وقت آن نرسیده دوباره به آن وصیت‌نامه رجوع کنیم؟ نه از سر نوستالژی، بلکه برای یافتن نقشه‌ی راهی که سال‌ها پیش نوشته شد: آموزش باید بر مبنای هویت، ایمان، استقلال و عدالت بنا شود، نه تقلید، رقابت کور و حذف اندیشه.

یادمان نرود، امام به ما آموخت آموزش و پرورش اگر اصلاح نشود، هیچ اصلاحی در جامعه ماندگار نخواهد بود.





"امام یک حقیقت همیشه زنده در تاریخ است و بدون نام امام، انقلاب شکوهمند اسلامی در هیچ کجای دنیا شناخته شده نیست."

حجت الاسلام کیومرثی نماینده نهاد رهبری در دانشگاه ارومیه:

امام خمینی (ره) یک شخصیت استثنایی و کم نظیر در دوران معاصر است و از آنجایی که کار امام (ره) همواره با تدبیر و هوشمندی همراه بود، در جهان ماندگار شدند و در همین راستا نیز انقلاب اسلامی اکنون به الگویی برای تمام مسلمانان و آزادی خواهان جهان تبدیل شده است.

قیام ۱۵ خرداد به رهبری امام خمینی (ره) در حقیقت پیروزی منطق، مکتب و آموزه های دینی بود و مردم در این روز از دین دفاع کردند و در نهایت می توان گفت که این جریان یک حرکت عمیقی بود که در تاریخ به ثبت رسید.

نام امام خمینی (ره) با انقلاب اسلامی ایران پیوندی جدایی ناپذیر و ناگسستنی دارد، نظریه پرداز و معمار بزرگ نهضت اسلامی که در قله فقاہت با تبیین گفتمان مرقی و آزادی خواهانه خود، تفکری جدید مبتنی بر آموزه های الهی را بنا نهاد و بنیانگذار نظام مردم سالار دینی در ایران شد.

حضرت امام (ره) با رهبری های هوشمندانه خود، یکی از بزرگترین انقلاب های تاریخ را رقم زدند، فقهی عالم و سیاستمداری نواندیش که به پشتوانه ملتی به پاخاست و طومار حکومتی دست نشانده و استبدادی را در هم پیچیدند و نظامی مردم سالار را بر پایه آموزه های دینی پایه گذاری کردند. امام خمینی (ره) بر تشکیل حکومت جمهوری اسلامی، این نظام را به عنوان الگو و سرمشقی برای امت اسلامی و دیگر مردم ستم کشیده در تمام جهان معرفی کردند.

امروز آزادی خواهان جهان با تاسی از این نظام الهی، در برابر حکومت ظالمان مقاومت و ایستادگی می کنند.

حضرت امام (ره) یک حقیقت همیشه زنده در تاریخ است و بدون نام امام، انقلاب شکوهمند اسلامی در هیچ کجای دنیا شناخته شده نیست، این شخصیت وارسته و فیلسوف عالم در عمل ثابت کردند که تمسک به خداوند متعال بهترین شیوه برای نفی سلطه کفار است.



دکتر شیرزاد معاون فرهنگی دانشگاه ارومیه در گفتگو با نشریه صراط:

سوال ۱) امام تاکید جدی به ابتکار جوانان در استقلال صنعتی کشور داشتند از دیدگاه شما از این ابتکار چگونه می‌توان در صنعت امروز کشور بهره گرفت؟

به عنوان بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران دانشگاه‌ها را نه تنها مرکز علمی بلکه نهادی برای تربیت نسل جوان و ایجاد ظرفیت‌های فرهنگی و اجتماعی در جامعه در نظر می‌گرفتند. از دیدگاه امام خمینی نقش دانشگاه‌ها در توسعه علمی و صنعتی به این شرح بود:

۱- تولید علم: امام خمینی بر این باور بودند که برای توسعه علمی کشور باید به علم و فن آوری بومی تکیه کرد

۲- تربیت نیروی انسانی متعدد و متخصص: ایشان تاکید داشتند دانشگاه‌ها باید نیروی انسانی متخصص و انقلابی تربیت کنند که قادر به پاسخگویی به نیازهای صنعتی کشور باشند.

۳- تقویت اقتصاد و صنعت: امام خمینی به ارتباط نزدیک دانشگاه‌ها و صنعت اهمیت می‌دادند و معتقد بودند باید تحقیقاتی که در دانشگاه‌ها انجام می‌شود باید حلال مشکلات واقعی کشور باشند.

سوال ۲) دانشگاه و دانشگاهیان چگونه می‌توانند در مسائل مهم کشور جریان ساز باشند و نقش تعیین کننده داشته باشند؟

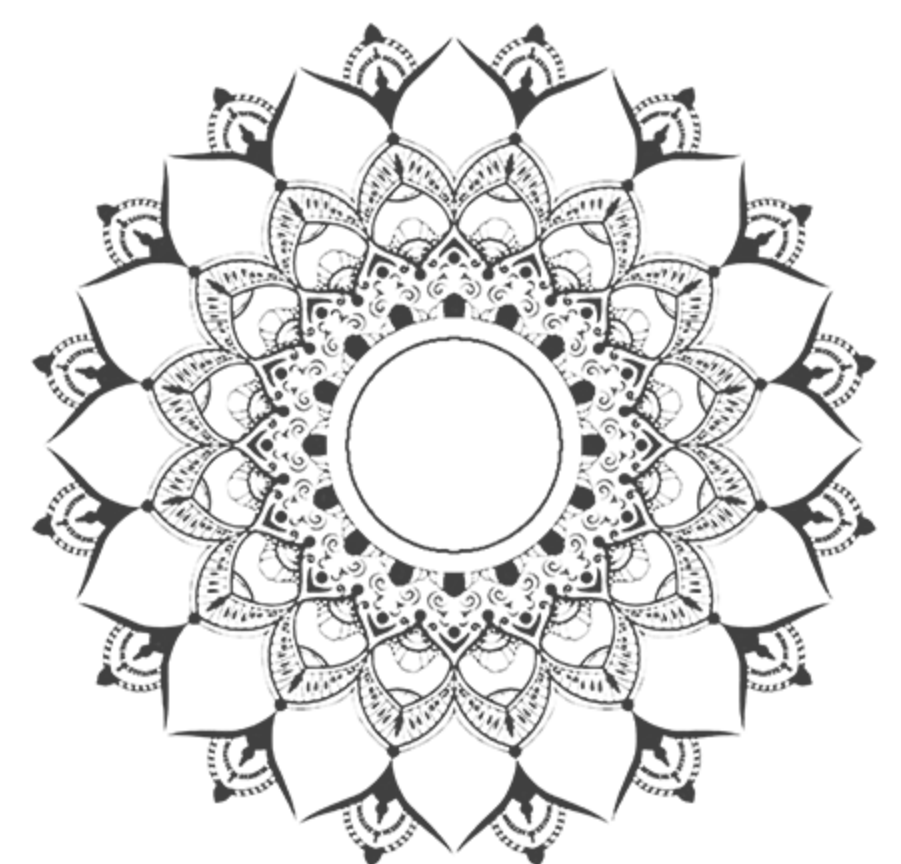
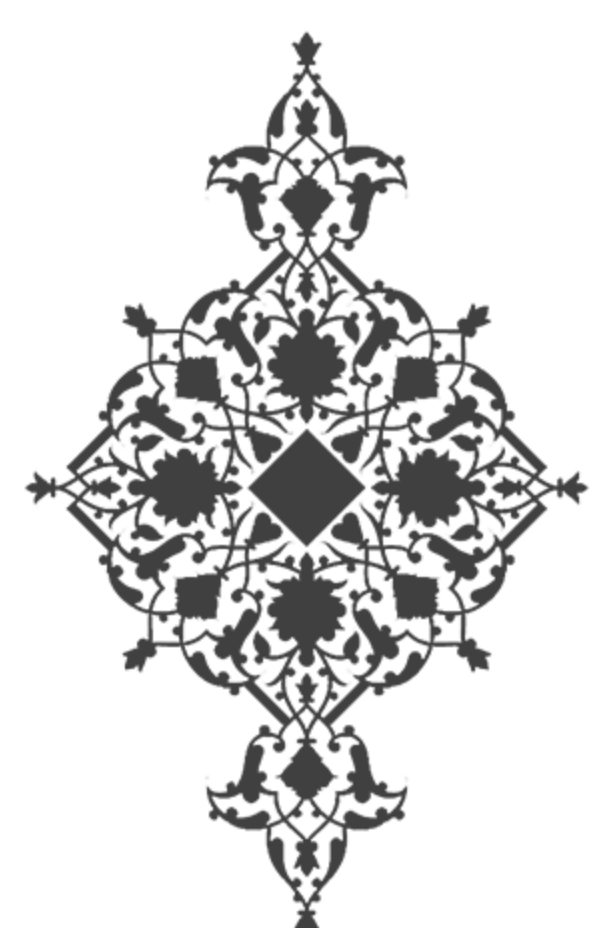
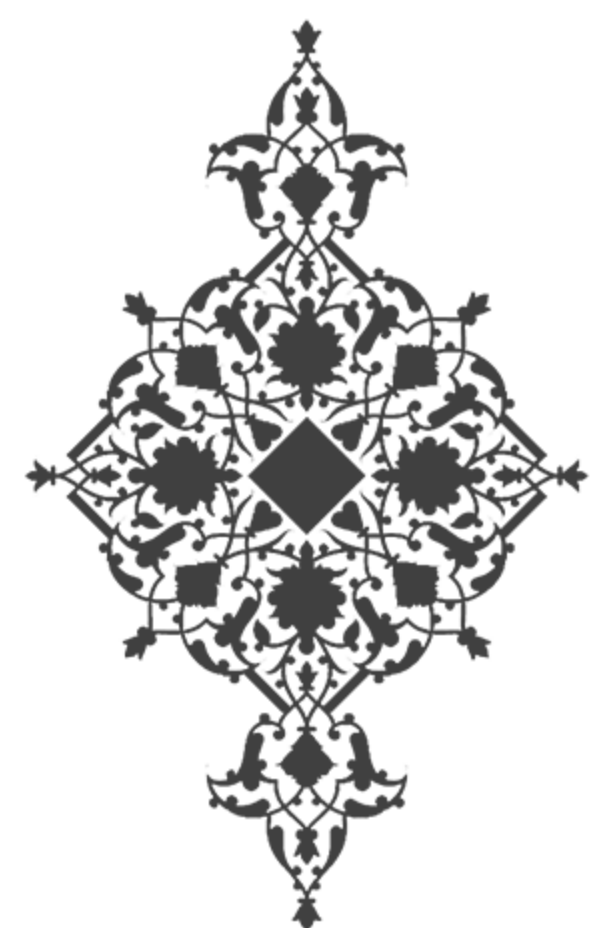
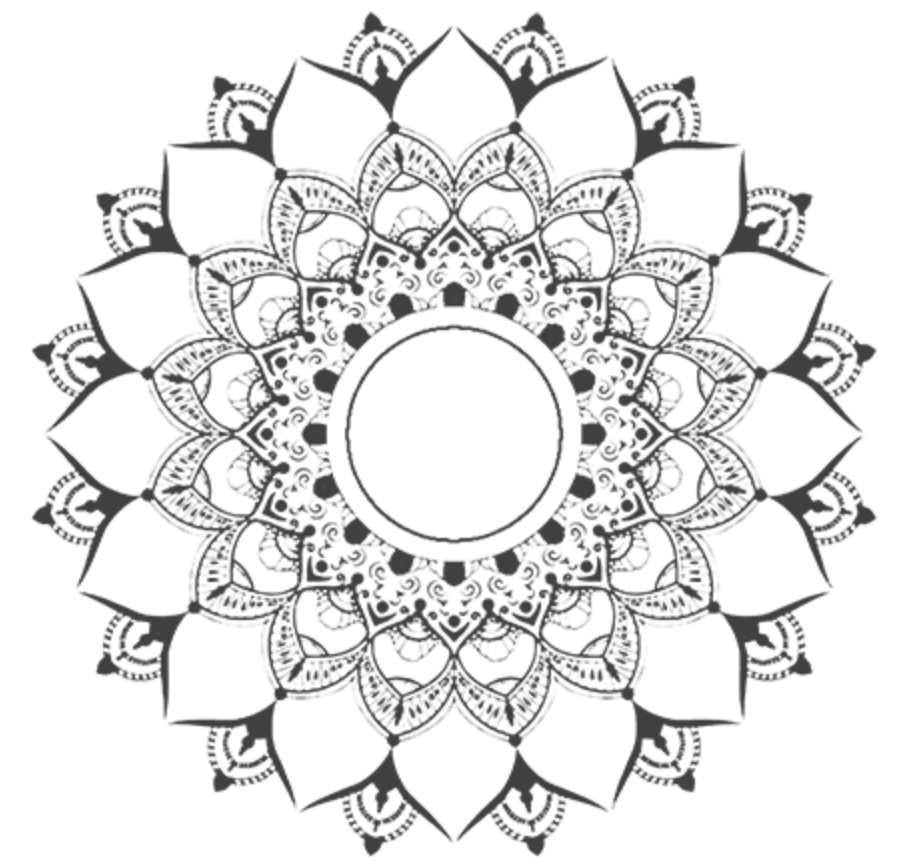
نقش دانشگاه‌ها در تبدیل دانش به کنش اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که از جمله آنها میتوان به این موارد اشاره کرد:

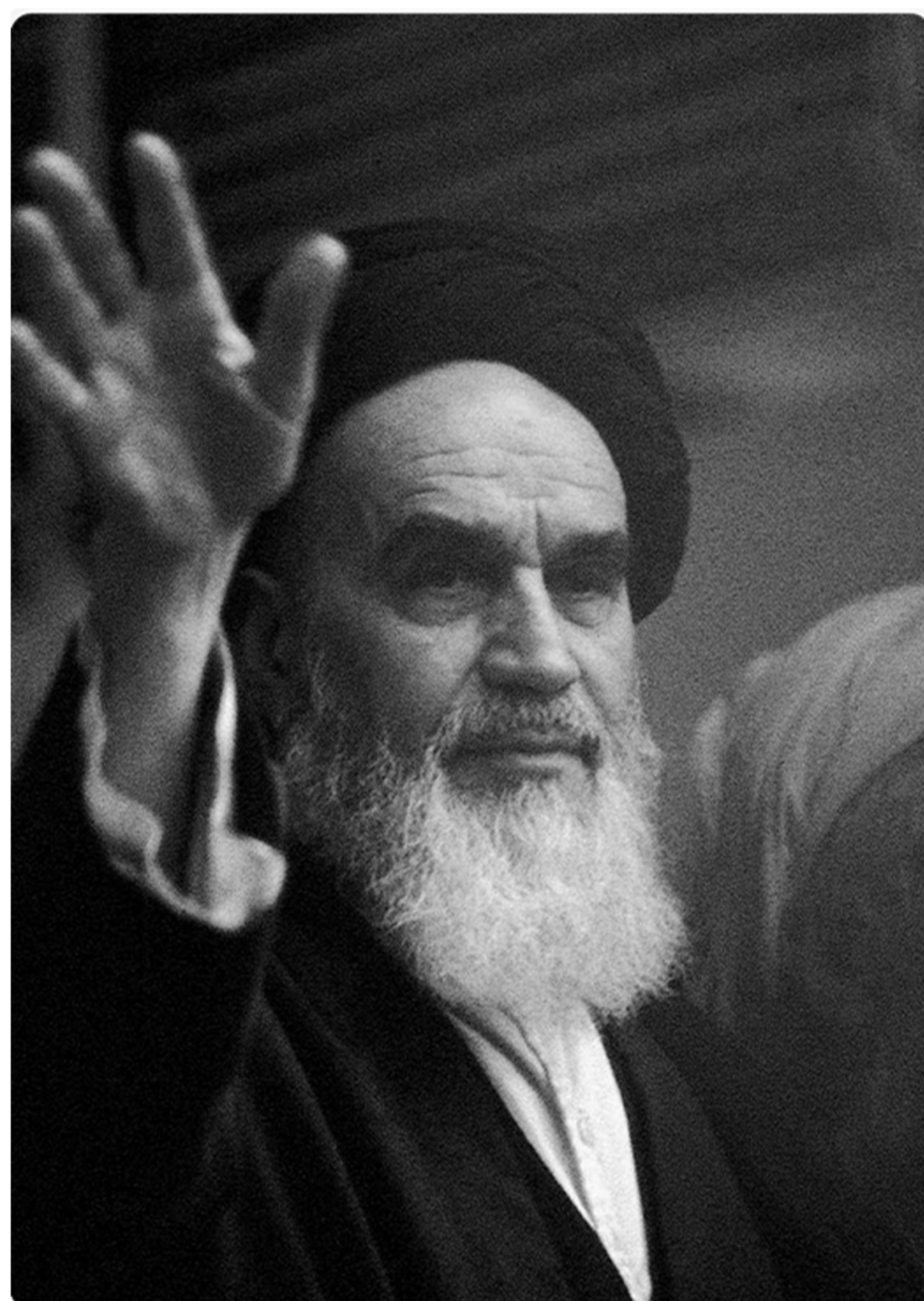
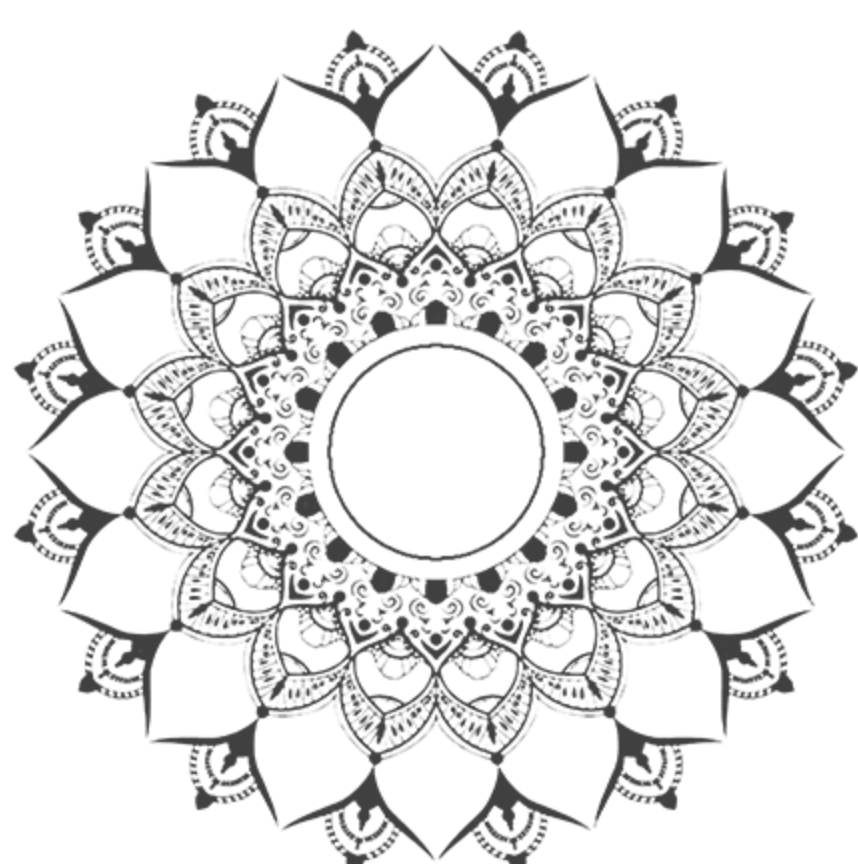
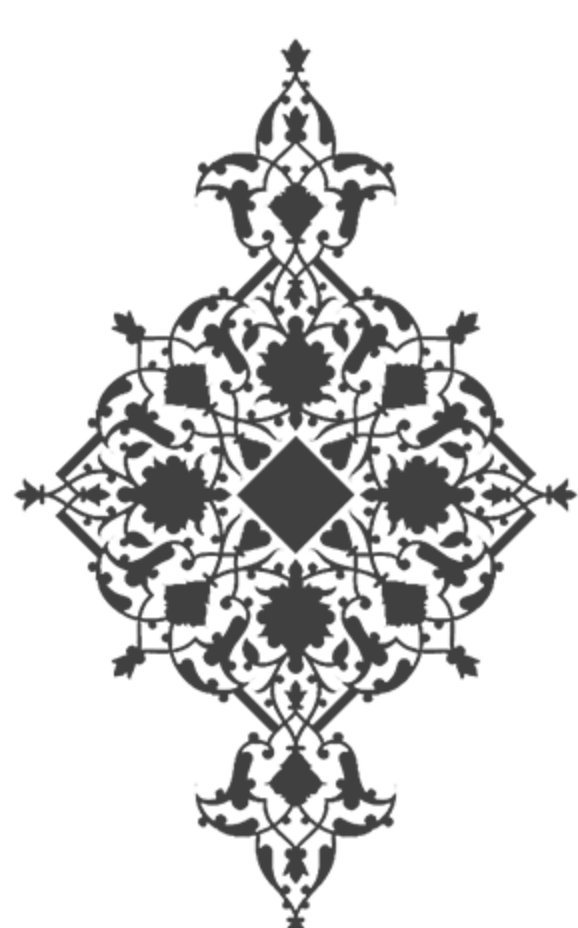
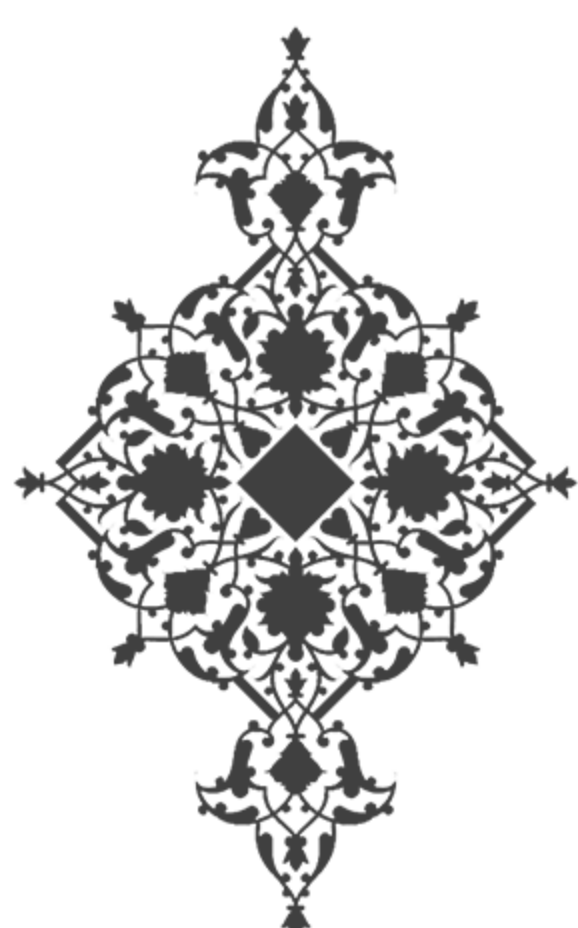
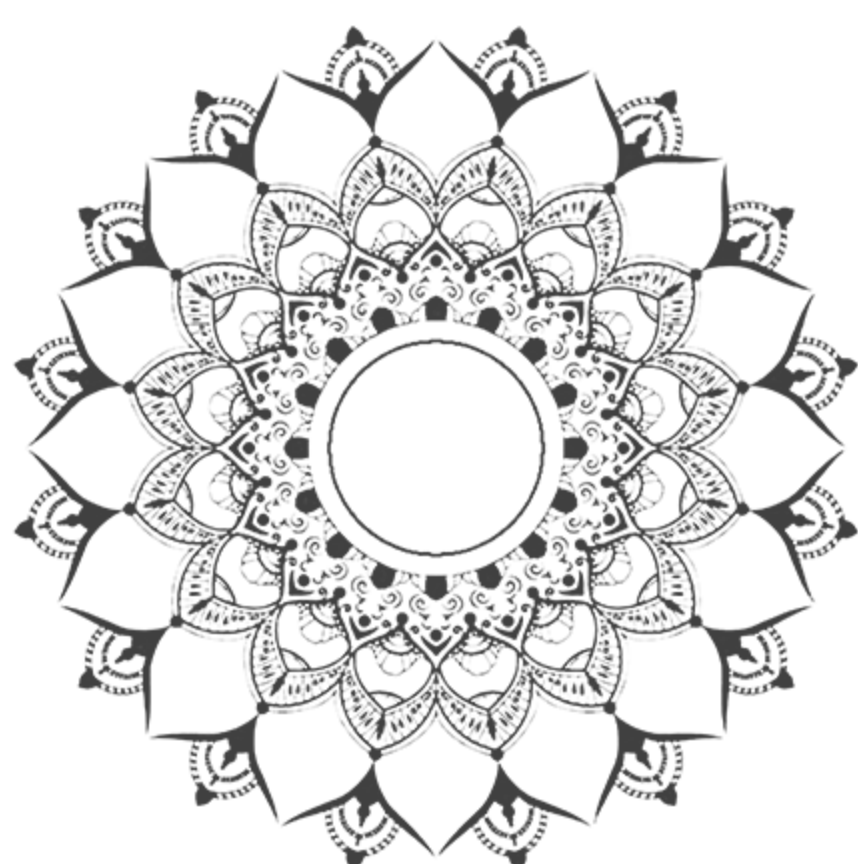
• آموزش و تربیت نیروی انسانی: ارائه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی برای تربیت نسلی از دانشجویان آماده برای بکارگیری علوم خود در عمل.

• تحقیق و توسعه: بکارگیری یافته‌های علمی در پروژه‌های علمی توسط دانشگاه‌ها برای حل مشکلات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی برای ارتقا کیفیت زندگی افراد جامعه

• ایجاد پل ارتباطی بین علوم و جامعه: برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی به عنوان واسطه‌ای بین دانشمندان و جامعه.

• پشتیبانی از سیاستگذاری‌های اجتماعی: ارائه مشاوره‌های علمی به نهادهای دولتی و غیردولتی توسط دانشگاه‌ها.





فاطمه ابراهیمی

برعکس، فراهم سازی بستر ورود مردم به عرصه های تصمیم گیری و اجرا، عامل پیشرفت است. البته این مشارکت باید در چارچوب ارزش های اسلامی باشد؛ نه آن گونه که به گرایش های انحرافی چون سرمایه داری افسارگسیخته یا تفکرات مارکسیستی منتهی شود.

انقلاب اسلامی بر پایه اعتدال و ارزش های الهی شکل گرفته و راهی نو در برابر جهان گشوده است. اقتصاد مقاومتی، به عنوان یکی از اهداف کلان انقلاب، نیازمند مشارکت گسترده مردمی در سرمایه گذاری و توسعه زیر ساخت هاست.

امروز، مأموریت ما روشن است: حفظ اصول، تقویت حضور مردم، و حرکت در مسیر استقلال و پیشرفت کشور.

وصیت امام خمینی (ره): مشارکت مردم، رمز پایداری انقلاب

امام خمینی در وصیت نامه خود تأکید می کند: «وصیت این جانب به وزرای مسئول عصر حاضر و آینده آن است که همه شما به پشتیبانی ملت احتیاج دارید... اگر روزی از پشتیبانی آنان محروم شوید، کنار گذاشته می شوید و همچون رژیم شاهنشاهی، ستم پیشگان جای شما را می گیرند.»

این هشدار روشن، نشان دهنده جایگاه حیاتی مردم در استمرار انقلاب است. آنچه امام در خشت خام می دید، گاه مردمی که از بصیرت دورند، در آینه هم نمی بینند.

همان طور که در مدیریت اسلامی شهری بر مشارکت مردمی تأکید شده، در سطح ملی نیز حذف نقش مردم از اداره کشور، آغاز افول انقلاب است.

صاحب امتیاز: بسیج دانشجویی دانشگاه ارومیه

مدیر مسئول: علیساقلیزاده

سر دبیر: مریم احمدپور

جانشین سر دبیر و ویراستار: فاطمه کاظمی

هیئت تحریریه: مریم احمدپور، فائزه عبدی، حامد اکبرزاده،

فاطمه ابراهیمی، محیا پور ابراهیم، محمد مهدی مهدی پور



@NASHR_SERAT